

Јавно предузеће
„Палић-Лудаш“

СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ “СЕЛЕВЕЊСКЕ ПУСТАРЕ”

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ЗА 2015. ГОДИНУ

Палић, јануар 2015. године

УВОД

Основ за израду овог програма је Уредба о заштити Специјалног резервата природе „Селевењске пустаре“ („Службени гласник РС“ бр 37/97), а у складу са Законом о заштити природе, члан 54. и Планом управљања СРП „Селевењске пустаре“ 2012-2021 (сагласност Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања бр. 353-02-936/2012-03 од 10. јуна 2013. године)

II ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Дефинисани су Планом управљања и према реализованим активностима датим у Извештају о остварењу програма управљања СРП „Селевењске пустаре“ почевши од 2013. године.

- Ревизија заштићеног подручја уз иновирање просторног концепта заштите (повезивање субјединица Резервата еколошким коридорима и новим будућим заштићеним подручјем у општини Кањижа).
То је активност Покрајинског завода за заштиту природе и управљач пружа стручну и теренску подршку у процесу израде Студије са предлогом ревизије заштите.
- Развијање и унапређивање чуварске службе.
Континуирано развијање и унапређење чуварске службе кроз потребно опремање (теренско возило, делови униформе), полагање стручног испита, додатну едукацију чувара (административни и технички аспекти бележења догађања на терену, картографске обуке, обуке у препознавању заштићених врста) коју реализује стручна служба.
- Приоритетне мере активне заштите природе и ревитализација угрожених станишта строго заштићених врста (локалитети у субјединицама *Селевењска шума* – чишћење и одржавање чистина - станишта црвене стежице (*Alkana tinctoria*), пешчарске перунике (*Iris arenaria*) и шарене перунике (*Iris variegata*), мразовца (*Colchicum arenarium*) - од зарастања, заштита угрожених врста као нпр. модроврана (*Coracias garrulus*), грабљивица, утина (*Asio otus*) – кроз сарадњу са Удружењем љубитеља природе „Рипагиа“; локалитети *Воловски пашњак*, *Дегелица* и *Лофеј* ревитализација влажних ливада организацијом и реализацијом кошења и сузбијања трске у сарадњи са локалним становништвом) као наставак вишегодишњих активности.
- Наставак и успостављање нове сарадње са корисницима подручја - локалним становништвом и локалном самоуправом у Кањижи у одрживом коришћењу простора Резервата кроз рад чуварске и стручне службе (пољопривредно земљиште, поштовање услова заштите природе).
- Наставак развијања базе података у функцији управљања, коришћења и праћења стања у циљу дефинисања програма активне заштите и бољег очувања заштићеног подручја уз развијање ГИС кроз пројекат Града Суботица.
- Развијање даљих облика презентације природних вредности подручја, едукативних, рекреативних, еко и етно туристичких садржаја уз даље уређивање Визиторског центра Лудаш, као централне тачке за посетиоце заштићених подручја у региону Суботице (завршетак техничког пријема, реиздавање екотуристичке карте, израда нових изложбених сегмената, одржавање и потребне поправке посетилачке стазе „Селевењска шума – Лофеј“).

III ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

1. Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

A.1.1. Чување

У Специјалном резервату природе “Селевењске пустаре” чување и надзор представљају континуиране задатке у циљу превентивне заштите природних вредности и њихових станишта. Чување и надзор обавља шест чувара организованих у чуварску службу управљача. Активности се спроводе у сарадњи са осталим корисницима простора и у координацији са њиховим чуварским службама:

- Пољочуварска служба општине Кањижа (више извршилаца)
- Ловочувар - ловиште „Суботичка пешчара“ - Ловачко удружење Суботица

Чувар заштићеног подручја надгледа спровођење режима заштите, намену и коришћење површина од стране свих корисника простора као и посетилаца резервата „Селевењске пустаре”. Чувар континуирано кроз теренски дневник извештава о свим променама у Резервату, као и о предузетим радњама (прекид или забрана радова, налог за довођење у претходно стање, комуникације са корисницима, надзор спровођења услова заштите природе). Стручна служба прати стање, подноси пријаве инспекцији, или судији за прекршаје и координира праћење поштовања услова заштите природе. Планира се наставак стандардизације ових послова.

Крајем 2014. године су ступили на снагу правилници (Правилник о полагању стручног испита за чувара заштићеног подручја („Службени гласник Републике Србије“ број 117/2014); Правилник о службеној одећи чувара заштићеног подручја („Службени гласник Републике Србије“ број 117/2014); Правилник о обрасцу службене легитимације чувара заштићеног подручја („Службени гласник Републике Србије“ број 117/2014), па сходно наведеном, управљач планира едукацију чуварске службе у циљу полагања стручног испита за чувара заштићеног подручја, као и накнадну набавку службене легитимације за чувара заштићеног подручја и службену одећу за чувара заштићеног подручја, све у складу са наведеним правилницима.

- Средства за бруто зараде чувара износе

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Министарство пољопривреде и заштите животне средине	1.000.000,00

- Средства за остале трошкове чуварске службе (гориво, регистрације аута, дневнице, радна одећа и обућа, полагање стручног испита, израда легитимација, инструменти и опрема)

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Град Суботица	200.000,00
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	310.000,00
Укупно	510.000,00

Планирана је набавка теренског возила за потребе обиласка терена и чувања заштићеног подручја.

- Део средстава за набавку теренског возила ће бити обезбеђена на основу овог, а остатак на основу других програма

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Град Суботица	450.000,00
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	50.000,00
Укупно	500.000,00

И током 2015. године, стручна служба управљача ће континуирано радити на пословима управљања заштићеним подручјем кроз: израду Програма управљања за 2015. годину, извештаја о остваривању програма управљања за 2015. годину, израду пројеката мера активне заштите (ревитализација станишта у Селевењској шуми, кошење у II степену) и програма динамике активности на управљању популацијама строго заштићених врста (модроврана и друге заштићене и строго заштићене врсте).

- Бруто зараде стручне службе

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Град Суботица	100.000,00
ЈП „Палић-Лудаш“ Палић	100.000,00
Укупно	200.000,00

1.2. Одржавање

Управљање отпадом

Планиране су уобичајене активности на одржавању реда и чистоће на одређеним локацијама: у Селевењској шуми - код Шумске куће (периодично током године) и превоз смећа до сабирног центра који је лоциран на Палићу и где га даље преузима надлежна комунална служба. Ове активности (организовање, сакупљање и одношење) реализује чуварска служба током редовних обиласка терена и повремено, кроз организоване активности са локалним становништвом.

- Средства за управљање отпадом

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	180.000,00

Одржавање постојећег мобилијара

Током године је планирана поправка (замена носача, лакирање, фарбање) едукативних табли, канти и осматрачница дуж едукативних стаза.

- Средства за одржавање мобилијара

Средства за ову намену обезбеђује	износ
ЈП „Палић-Лудаш“ Палић	150.000,00

1.3. Обележавање

Обележавање је реализовано претходних година по важећим прописима, а током године се планира одржавање ознака граница и табли у Резервату. Планира се и постављање табли забране приступа на деловима заштићеног подручја на којима су станишта заштићених, и/или строго заштићених врста (табле се стално оштећују или уклањају).

- Средства за обележавање заштићеног подручја

Средства за ову намену обезбеђује	износ
ЈП „Палић-Лудаш“ Палић	50.000,00

Заснивање и успостављање базе података (катастар, ГИС и др.)

Наставак формирања базе података која се односи на спровођење режима и мера заштите и унапређивања кроз рад на интерактивној бази података за сва заштићена подручја којима управља ЈП “Палић-Лудаш” са називом “SuPaLuSe Ranger LandCruiser 2011 MiBeSoft“. Проблем за јаче развијање ове функције и даље је недовољан број чувара одговарајуће стручне спреме, недовољан број стручних кадрова за обраду ових података и недовољан број излазака на терен у функцији праћења стања.

Такође, потребно је наставити развој географског информационог система (ГИС) као и до сада кроз пројекат Града Суботица (ГИС СУБОТИЦА), али је потребно да се одреде заједничке платформе за заштићена подручја, најбоље у организацији Завода за заштиту природе Србије и Покрајинског завода за заштиту природе, као и надлежних Министарстава.

- Средства за развој базе података

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	300.000,00

2. Приоритетне мере и активности на управљању културно – историјским вредностима

- Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица води податке о непокретним културним добрима и евидентираним добрима на подручју и прописао је мере за њихову заштиту. Према сазнањима Управљача током 2015. године нису планиране активности осим надзора чуварске службе.
- Као и у случају Специјалног резервата природе „Лудашко језеро“, за 2015. годину је планирана сарадња са Градским музејем у Суботици и Универзитетом у Сегедину и Националним парком „Кишкуншаг“, Покрајинским заводом за заштиту споменика културе у вези са припремом прекограничног – међудржавног пројекта у вези са истраживањем примене ритског кречњака у пограничним општинама северног дела Војводине. Планирани пројекат би се надовезао на већ посојеће резултате прекограничног пројекта Републике Србије и Републике Мађарске – IPA пројекат CULT-NAT HERIT под називом „Откривање заједничког културног и природног наслеђа у пограничном региону Мађарска – Србија“ (HUSRB/1203/212/117). Резултати претходног – реализованог пројекта и новог би били успостављање базе података о присуству ритског кречњака у пограничном појасу Војводине, као и израда информативних табли, веб презентација и туристичких тура предметног подручја. Такође, резултати ће послужити и као стручна и научна основа истраживања ритског кречњака, чији је настанак везан за специфичне географско – геолошке услове.

3. Управљање природним ресурсима

1) Мониторинг – праћење стања

Планирано је да се током 2015. године настави сарадња са Националним парком „Кишкуншаг“ из Мађарске на успостављању униформног система мониторинга, кроз појачано праћење стања таксона који се у Мађарској налазе на листи Natura 2000 врста. Активностима у 2014. години су утврђене значајне врсте које се налазе са обе стране границе, а направљен је и план и динамика праћења популација наведених врста. У Србији још увек не постоји јединствена листа Natura 2000 врста, али ми очекујемо да ће велики број врста које смо дефинисали ући на будућу листу. Наша предложена листа за мониторинг представља списак од 8 биљних врста, 4 врсте инсекта, један представник риба, 4 водоземца, 1 врста гмизавца, 19 таксона птица и 10 таксона сисара, све је у складу и са *Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива*. Врсте које су у континуитету праћене протеклих година су обухваћене наведеном листом.

Планира се и наставак мониторинга станишта строго заштићених врста у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту природе из Новог Сада, поготову у циљу успостављања што боље полазне основе за предстојећу ревизију овог заштићеног подручја (у смислу граница и режима заштите). Наставиће се и праћење распрострањења неких инвазивних врста биљака (*Acer negundo*, *Ailanthus altissima*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Asclepias syriaca*, *Celtis occidentalis*, *Fraxinus pennsylvanica*, *Gleditsia triacanthos*, *Robinia pseudoacacia*) - тренд распрострања у односу на спровођење мера активне заштите природе.

Активности на праћењу стања обавља чувар приликом редовних обилазака терена и стручни сарадник у сезонским периодима, у складу са условима заштите природе и извештајима о надзору Покрајинског завода за заштиту природе Нови Сад. Одређене податке о мониторингу, прикупљамо и од истраживача који раде на терену.

Сви прикупљени подаци се уносе у горе поменућу базу. И током ове године се планира уношење локација гнезђења птица, као и популација заштићених врста биљака ГПС уређајем.

- Средства за мониторинг

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	220.000,00

2) Реинтродукција и реколонизација

Наставиће се програм “Активна заштита модровране постављањем гнездилишних дупљи у Војводини”. Овај пројекат се реализује кроз сарадњу са Удружењем љубитеља природе „Riparia” из Суботице и базира се на постављању дупљи за гнезђење поменуте врсте. Број гнездећих парова модроврана на подручју СРП „Селевењске пустаре“ је значајно повећан у последњих пет година. На основу добијених резултата, и постојећег искуства, управљач током године планира да припреми пројекте активне заштите и других заштићених и строго заштићених врста.

Локалитет на ком су током 2013. године успостављени услови за гнезђење пчеларице (*Merops apiaster*) и ласте брегунице (*Riparia riparia*) - Лофеј – лесни одсек - ће се и ове године одржавати и пратиће се успостављање гнездилишне популације.

- Средства за реинтродукцију и реколонизацију

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	200.000,00

3) Рекултивација

Део тршњака у депресијама појединих субјединица резервата се током зимских периода сече у циљу рекултивације. То је традиционалан начин коришћења трске у резервату. На основу добијених услова заштите природе стручна служба одређује локације и услове како се може сећи. Чуварска служба ће обављати организацију и надзор ових активности. Активности се одвијају према *Програму коришћења тршњака* усклађеним са условима заштите природе.

- Средства за рекултивацију

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	50.000,00

4) Ревитализација и мере активне заштите природе

Наставиће се радова на управљаном кошењу секундарних тршњака у циљу ревитализације станишта влажних ливада (локалитет *Лофеј*).

Планира се даља организација активних мера заштите на пешчарским чистинама у *Селевењској шуми* (одељења 3/чистина 3, одсек ц,е и одељење 2/чистина 1,2 одсек а,б) - чишћење дрвенастог подраста, као и кошење и уклањање инвазивних врста.

Спроводиће се и даље мере заштите орнитофауне (постављање дупљи, зимска исхрана, одржавање мира у Резервату током репродукције и миграције). Ове активности се реализују кроз сарадњу и програме Удружења љубитеља природе „Riparia“.

- Средства за ревитализацију и мере активне заштите природе

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	50.000,00

5) Пројекти и програми у области шумарства

Селевењска шума је са површином од 85,15 ha друштвено/државно власништво. Корисник у овом тренутку не постоји, јер општина Кањижа није одредила корисника. Посебна шумска основа је истекла са крајем 2010. године.

Током 2015. године, управљач, у циљу активне заштите пешчарских станишта биљних врста на чистинама унутар шуме, планира да даље обавља одређене активности чишћења и активност организовања сакупљања грања и чишћења подраста на одређеним површинама.

6) Пројекти и програми у области ловства

За 2015. годину планира се даља сарадња са корисником ловишта „Суботичка пешчара“ у оквиру кога је и СРП „Селевењске пустаре“ – Ловачко удружење Суботица.

7) Пројекти и програми у области рибарства

Планирамо да током 2015. године евидентирамо све постојеће риболовне воде на подручју резервата и да се покрене процедура, у складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС, бр. 128/2014) проширења Рибарског подручја „Палић-Киреш-Лудаш“ риболовним водама са подручја СРП „Селевењске пустаре“. Јавно предузеће „Палић – Лудаш“ – већ располаже рибочуварском службом и службом чувара заштићеног подручја на заштићеним подручјима, која обавља послове надзора и чувања на територији Рибарског подручја „Палић – Киреш – Лудаш“.

8) Пројекти и програми у области пољопривреде

Значајан део пољопривредног земљишта Резервата је у државном власништву. Део ових површина је издаван у закуп (делови II и III степена заштите). Планира се рад стручне службе на прилагођавању сетова услова заштите природе по појединачном уговору и стручном надзору у поштовању истих (за субјединицу Лофеј која је део општине Суботица).

Пољопривредне површине (ливаде) које припадају општини Кањижа, а део су Резервата, су ливаде које користи МЗ Хоргош, која их и издаје за кошење. Ограничавајући режим кошења (датум почетка и начин) се делимично спроводи и контролисаће се у циљу спровођења режима заштите (кошење после завршетка цветања мочварних орхидеја и дугих природних реткости, остављање пруга), а надзирана је и испаша (број грла по ha, кретање ван станишта заштићених врста у генеративном периоду). Поред сарадње са Градом Суботица, планира се и сарадња са општином Кањижа по овом питању.

9) Пројекти и програми у области управљања водама

Током 2015. нису планиране посебне активности осим чуварског надзора. Унутар Резервата нема водног земљишта а каналском мрежом у окружењу управљају водопривредна друштва из Суботице и Сенте.

Укупно планирана средства за област III

Извор	Износ	Извршилац посла
Министарство пољопривреде и заштите животне средине	1.000.000,00	ЈП „Палић-Лудаш“ Палић са подизвођачима
ЈП „Палић-Лудаш“ Палић	400.000,00	ЈП „Палић-Лудаш“ Палић са подизвођачима
Град Суботица	750.00,00	ЈП „Палић-Лудаш“ Палић са подизвођачима
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	1.360.000,00	ЈП „Палић-Лудаш“ Палић са подизвођачима
УКУПНО	3.960.000,00	

IV ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

Истраживања и мониторинг се одвијају континуирано у сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Riparia”. Управљач учествује кроз надзор, праћење стања и логистичку подршку (превоз теренским возилом). Већина пројеката је вишегодишњег континуираног карактера у функцији заштите врста.

У Резервату се реализују заједнички пројекти: зимско храњење птица на локалитету *Селевењска шума* – (II степен заштите), пројекат постављања вештачких дупљи на одговарајућим стаништима и мониторинг птица дупљашица (сове, птице певачице, грабљивице), мониторинг птица са едукацијом за школску омладину.

- Наставак пројекта „Одрживе методе у пољопривреди“ са активностима: постављање стубова за грабљивице између пољопривредних парцела у циљу смањења броја глодара, постављање вештачких дупљи за птице певачице у виноградима и воћњацима у циљу смањења броја инсеката. Део ових активности одвија се у Резервату, а део у непосредном окружењу. Пројекат започет 2013. године ће се наставити кроз сарадњу са УЉП ”Riparia”.
- Наставак пројекта „Звук птица“ – Информације о пројекту се постављају на www.zvukptica.rs.
- Наставак програма „Активна заштита модровране постављањем вештачких гнездилишних дупљи у Војводини“. Дугогодишњи програм постављања дупљи на одговарајућим стаништима и праћењу гнезђења у Резервату.
- Организовање едукативних излета на подручју резервата.
- Праћење стања популације водених птица
- Програм активне заштите птица дупљашица постављањем вештачких гнездилишних дупљи (у Резервату на одговарајућим стаништима).
- Наставиће се истраживања на распрострањењу врсте лептира мочварни мравник (*Phengaris teleius*).

Укупно планирана средства за област IV

Извор	Износ	Извршилац посла
ЈП „Палић-Лудаш“ Палић	100.000,00	ЈП „Палић-Лудаш“ Палић са подизвођачима
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	50.000,00	ЈП „Палић-Лудаш“ Палић са подизвођачима
УКУПНО	150.000,00	

V ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

1) Презентација заштићеног подручја

- Штампане промотивног материјала намењеног посетиоцима

Планира се реиздање постојећих издања (екотуристичка карта) и израда нових издања. Реиздавање екотуристичке карте зависи од прикупљања потребних средстава. До сада је екотуристичка карта издата једанпут.

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	100.000,00

- Медијско представљање (израда видео и аудио материјала)

Наставиће се сарадња са локалним и регионалним гласилима Ју еко ТВ, Панон РТВ, ТВ Војводина и свим заинтересованим гласилима.

Средства за ову намену обезбеђује	износ
ЈП „Палић-Лудаш“ Палић	50.000,00

2) Опремање центра за посетиоце

У Специјалном резервату природе „Селевењске пустаре“ не постоји центар за посетиоце, већ Визиторски центар Лудаш, смештен у СРП „Лудашко језеро“ има ту намену за сва заштићена подручја у региону. Поред функције радног простора Управљача свих заштићених подручја у Суботици, има и функцију пријема посетилаца (сала за предавања, изложбени хол, рибарска кућа са двориштем), едукативну и научно–истраживачку функцију (биолошка лабораторија, библиотека у оснивању). Објекат који је сазидан 2008. године кроз Програма Суседске сарадње Мађарске и Србије, није у пуној функцији, јер није прошао процедуру техничког пријема.

Током 2015. године планира се: завршетак процедуре техничког пријема, завршетак уређивања изложбене поставке и даљи радови на текућем одржавању.

За посебне организоване групе посетилаца (планинари, љубитељи природе и сл.) по захтеву биће организоване туре са вођењем дуж обележених стаза у Резервату – стаза „Лофеј – Селевењска шума“ и стаза кроз Селевењску шуму.

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	700.000,00

3) Пројекти и програми у области туризма

Управљач на заштићеним подручјима располаже Визиторским центром „Лудаш“ са основном наменом позиционирања управљача у простору, смештања стручне и чуварске службе и развојем екотуризма у региону. Као и у случају СРП „Лудашко језеро“, изградом и доношењем Просторног плана предела посебне намене „Суботичка језера и пустаре“, добиће се просторне смернице за уређење Резевата и у функцији валоризације и израде туристичких садржаја. Пројекат развоја одрживог туризма у заштићеним подручјима би се реализовао кроз три сегмента: израда посетилачке инфраструктуре, израда програма за различите циљне групе посетилаца и пласирање програма за основне и средње школе и факултете, посебно у делу који се односи на инкорпорирање посета заштићеним подручјима у планове наведених школских и високошколских установа.

Током 2015. године је планирано опремање интернет сале за посетиоце и сале за презентацију у Визиторском центру „Лудаш“. Планирана је набавка одговарајуће опреме, у случају да се обезбеде средства.

Такође је у СРП „Селевењске пустаре“ планирана изградња инфраструктуре за посматраче птица - birdwatching (заклони, осматрачнице, прилази) и то кроз сардању са конзорцијумом „Звук птица“.

Укупно планирана средства за област V

Извор	Износ	Извршилац посла
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	800.000,00	Подизвођачи
ЈП „Палић-Лудаш“ Палић	50.000,00	Подизвођачи
УКУПНО	850.000,00	

VI САРАДЊА

1) Сарадња и партнерство са локалним становништвом

Планира се стална сарадња чуварске и стручне службе са корисницима простора (локално становништво, закупци пољопривредног државног земљишта, пољопривредници).

Рад стручних служби на овим пословима суфинасира се кроз плате од стране Министарство пољопривреде и заштите животне средине.

2) Сарадња са другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју

Корисници простора Селевењских пустара или власници/корисници парцела обрађају Управљачу – стручној служби (усмено или писмено) или директно чуварској служби на терену и њихови упити се решавају на начин да им се објасни Уредбом одређен режим, да ли је жељена активност у складу или не или се упућују у процедуру добијања услова заштите природе, ако Управљач оцени да је потребно имајући у виду прописани режим. Ова комуникација са корисницима/власницима доприноси бољем разумевању и тачнијим подацима о коришћењу. Уз даље развијање базе података, планира се даља стандардизација ових послова у вођењу података о наведеним пословима.

Рад стручних служби на овим пословима суфинасира се кроз плате од стране Министарство пољопривреде и заштите животне средине.

3) Сарадња са невладиним организацијама

И током 2015. године се планира наставак сарадње са више невладиних организација на посебним пројектима. Са Удружењем љубитеља природе „Riparia“, управљач већ више година у континуитету има успешну сарадњу, али, постоји добра сарадња и са другим организацијама који пријаве своје пројекте за реализацију на заштићеном подручју.

4) Међународна сарадња

Планиран је наставак сарадње са Националним парком Кишкуншаг из Мађарске. Током прошле године формирано је заједничко Радно тело са по 3 члана са обе стране и планиран је наставак реализације активности кроз размену служби (запослених у стручној и чуварској служби) - четири пута годишње (по два од сваке стране) за рад на терену (истраживања шафрањике, слепог кучета, још неке заштићене врсте, активне мере заштите), обуци (обука рада чувара заштићених подручја, размена и обука у ГИС,) и сарадњи на новим пројектима (ИПА Прекогранична сарадња са Мађарском).

5) Сарадња са надлежним институцијама

- Наставиће се сарадња са Покрајинским заводом за заштиту природе у овире пројекта „Ревитализација уништених и деградираних природних вредности на Суботичко – Хоргошкој пешчари“.
- Планиран је наставак сарадње са Јавним предузећем „Завод за урбанизам Војводине“ из Новог Сада на припреми концепта Просторног плана предела посебне намене "Суботичке пустаре и језера". Управљач је прошлих године обезбедио стручну сарадњу и учествовао у дефинисању границе посебне намене на територији Града Суботице у сарадњи са Заводом за урбанизам Суботице.
- Наставиће се сарадња са Министарством пољопривреде и заштите животне средине – Агенцијом за заштиту животне средине – кроз пројекат узорковања земљишта на заштићеним подручјима СРП "Лудашко језеро", СРП "Селевењске пустаре" и ПИО "Суботичка пешчара" у циљу испитивања.

Управљач ће и у 2015. години учествовати на семинарима за управљаче заштићених подручја, које организује Министарство пољопривреде и заштите животне средине.

б) Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима

Приказивање, односно промоција основних вредности Специјалног резервата природе „Селевењске пустаре“, представљаће у 2015. години један од значајних задатака управљача на остваривању заштите овог подручја.

Главни задаци у смислу промоције су:

- стално медијско приказивање (дневне новине, часописи, магацини, радио, телевизија) напора, резултата и успеха на очувању и унапређењу стања комплетног заштићеног подручја, његовог коришћења, као и проблема и тешкоћа који прате заштиту,
- снимање популарних, образовних и, евентуално, научних филмова,
- штампање проспеката, лифлета, брошура, приручника, упутстава и других публикација,
- интернет презентација

VII ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

1. Противпожарна заштита

У периодима када је повећана опасност од пожара (пролеће и јесен) појачаће се рад чуварске службе на осматрању.

У Резервату је присутан проблем паљења тршћака, а починиоце је тешко ухватити. Приликом пожара, који се најчешће подмећу да се обнови део тршћака, страда фауна (птице тршћака, корњаче и други водоземци), али и делови ретке флоре. Исти пожар се често преноси и на околно пољопривредно земљиште и дешава се да угрожава и насеља. Због тога се чуварска служба посебно организује у циљу противпожарне заштите у периодима јесен и нарочито пролеће.

Планира се одржавање постојеће опреме Апарата за гашење (допуњавање, атести и контрола) и набавка нових.

Средства за ову намену обезбеђује	износ
Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине	100.000,00

2. Обележавање важних датума за заштиту животне средине

Током 2015. године је планирано обележавање три значајна датума за Специјални резерват природе „Селевењске пустаре“:

– 11. април – *Дан заштите природе*

– 22. април – *Дан планете Земље*

– 5. јун – *Светски Дан заштите животне средине*

– Последња недеља августа – традиционална Трка магараца у СРП „Селевењске пустаре“ - организација МЗ „Бачки Виногради“ – одржава се већ преко 20 година у континуитету

Прославу Дана заштите природе и Дана планете Земље ће увеличати ученици основних и средњих школа на српском и мађарском језику, јер ћемо, сада већ традиционално, одржати предавања у више школа. Теме предавања се односе на промоцију заштите природе, као и на угроженост и све већу опасност која прети планети земљи од загађења и уништавања природних ресурса. Дан заштите животне средине ћемо прославити, већ традиционално, као *Дан предузећа*, уз прикладно окупљање свих запослених, гостију из земље и иностранства.

„Трка магараца“ – манифестација у организацији МЗ „Бачки Виногради“ – одржава се у протеклих 20 година последње недеље месеца августа. Будући да се дешава на подручју резервата, управљач ће и ове године учествовати у смислу поделе промотивног материјала и едукације локалног становништва.

3. Извори финансирања

Јавно предузеће „Палић-Лудаш“ је управљач на пет заштићених подручја у региону Суботице а једно од њих је и СРП „Селевењске пустаре“.

Сектор заштите природе у Јавном предузећу „Палић-Лудаш“ је организован у функцији обављања управљања заштићеним подручјима. Стручна служба је задужена за планирање, програмирање, праћење стања, извештавање и надзор над радом чуварске службе. Чуварска служба обавља послове чувања, праћења стања и активних мера заштите (извођење неких мера и праћење и надзор над реализацијом на терену - поглавље Г). У оквиру Стручне службе се такође обављају послови сарадње са корисницима и власницима парцела у заштићеним подручјима. Обављају се и послови промоције и развоја едукативних садржаја и сарадње са локалним становништвом.

Још увек је у току завршетак опремања Визиторског центра Лудаш у Хајдукову који је у функцији радног простора Управљача свих заштићених подручја у Суботици и централно место за пријем посетилаца свих осталих заштићених подручја, па и посетилаца СРП „Селевењске пустаре“. Неопходно је завршити процедуру техничког пријема како би објекат дошао у пуну функцију.

Заједничке службе ЈП „Палић - Лудаш“ обављају опште послове (менаџмент, рачуноводство, набавке) са седиштем на Палићу.

Делатност Сектора заштите природе се суфинансира преко Фонда за животну средину Града Суботице и путем конкурса за суфинансирање Покрајине и Републике. Едукативни и екотуристички програми су још у развоју. Акт о накнадама је усвојен 2014. године, па је убирање накнада још у зачетку.

**ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2015. ГОДИНУ – Табела прихода за заштићено подручје СРП
"Селевењске пустаре"**

Ред.број	Извори прихода	Износ у динарима
1.	Средства Буџета Републике Србије	1.000.000,00
	1.1. Министарство пољопривреде и заштите животне средине	1.000.000,00
	1.2. Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Управа за шуме	0,00
	1.3. Остала средства Републике Србије	0,00
2.	Сопствени приходи	450.000,00
	2.1. Приходи од обављања делатности	0,00
	2.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја	0,00
	2.3. Остали сопствени приходи	450.000,00
3.	Средства буџета јединице локалне самоуправе	750.000,00
	3.1. Град Суботица	750.000,00
4.	Остала средства	3.260.000,00
	4.1. АП Војводина	3.260.000,00
	4.2. Конкурси	0,00
	Укупно приходи	5.460.000,00

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2015. ГОДИНУ – Табела планираних расхода за заштићено подручје СРП "Селевењске пустаре"

Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)					
	Буџет РС	Сопствени приходи	Буџет јединице локалне самоуправе	Приходи од донација, поклона и помоћи	Остала средства	Укупно
А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја						
А.1. Чуварска служба	1.000.000,00	0,00	650.000,00	0,00	360.000,00	2.010.000,00
А.1.1. Бруто зараде чувара	1.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000.000,00
А.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво, регистрације аута, дневнице, службена одећа и обућа, инструменти и опрема)	0,00	0,00	200.000,00	0,00	310.000,00	510.000,00
А.1.3. Набавке средстава рада (чамац, возило, мотор и др)	0,00	0,00	450.000,00	0,00	50.000,00	500.000,00
А.2. Одржавање заштићеног подручја	0,00	300.000,00	100.000,00	0,00	180.000,00	580.000,00
А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада (израда управљачких докумената, програма, пројеката, сарадња са локалним становништвом, институцијама и др.)	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00	200.000,00
А.2.2. Обележавање заштићеног подручја	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
А.2.3. Управљање отпадом	0,00	0,00	0,00	0,00	180.000,00	180.000,00
А.2.4. Одржавање постојећег мобилијара	0,00	150.000,00	0,00	0,00	0,00	150.000,00
А.3. Презентација заштићеног подручја	0,00	150.000,00	0,00	0,00	450.000,00	600.000,00
А.3.1. Штампане промотивног материјала					100.000,00	100.000,00

	А.3.2. Медијско представљање (израда видео и аудио материјала)	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
	А.3.3. Заснивање и успостављање базе података (ГИС и др.)	0,00	0,00	0,00	0,00	300.000,00	300.000,00
	А.3.4. Материјални трошкови у вези развоја научних, образовних и културних функција заштићеног подручја	0,00	100.000,00	0,00	0,00	50.000,00	150.000,00
	Укупно А.0	1.000.000,00	450.000,00	750.000,00	0,00	990.000,00	3.190.000,00
	Б.0. Управљање посетиоцима						
	Б.1. Изградња улазних станица	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Б.2. Изградња центара за посетиоце и едукативних центара	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Б.	Б.3. Опремање центара за посетиоце и едукативних центара	0,00	0,00	0,00	0,00	700.000,00	700.000,00
	Б.4. Штампање материјала намењеног посетиоцима	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Укупно Б.0	0,00	0,00	0,00	0,00	700.000,00	700.000,00
	В.0. Регулисање имовинско правних односа						
	В.1. Надокнада за ускраћивање права коришћења	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
В.	В.2. Накнада за нанету штету	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Укупно В.0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Г. 0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја						
	Г.1. Мониторинг	0,00	0,00	0,00	0,00	220.000,00	220.000,00
	Г.2. Реинтродукција и реколонизација	0,00	0,00	0,00	0,00	200.000,00	200.000,00
Г.	Г.3. Рекултивација	0,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00	50.000,00
	Г.4. Ревитализација и мере активне заштите природе	0,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00	50.000,00
	Укупно Г.0	0,00	0,00	0,00	0,00	470.000,00	520.000,00
	Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса						
Д.	Д.1. Материјални трошкови управљача на изради просторних планова	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.2. Пројекти и радови на уређењу простора (израда и постављање мобилијара и др.)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	Д.3. Пројекти и програми у области шумарства	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.4. Пројекти и програми у области ловства	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.5. Пројекти и програми у области рибарства	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.6. Пројекти и програми у области туризма	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.7. Пројекти и програми у области пољопривреде	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000.000,00	1.000.000,00
	Укупно Д.0	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000.000,00	1.000.000,00
	Е.0. Остали некатегорисани послови						
Е.	Е.1. Противпожарна заштита (набавка опреме, средстава и др. за потребе противпожарне заштите)	0,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00
	Е.2. Други послови	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Укупно Е.0	0,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00
Укупно планирани расходи		1.000.000,00	450.000,00	750.000,00	0,00	3.260.000,00	5.460.000,00